

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin

Anna Szotkowska

pl. Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin

tel. + 4891 42 45 050, fax +4891 42 21 129

aszotkow@um.szczecin.pl • www.szczecin.eu

Szczecin, 2021-09-16

Pan Dariusz Matecki
Radny Rady Miasta

Nasz znak: WGK-II.0003.1679.2021.AB

dotyczy: interpelacja 3057

Szanowny Panie Radco

w odpowiedzi na interpelację 3057 informuję, że Kwatera Kombatantów na Cmentarzu Centralnym została utworzona Zarządzeniem Nr 2/82 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 30 stycznia 1982 r. Zgodnie z w/w zarządzeniem na kwaterze tej mogli być pochowani członkowie Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. Decyzję w sprawie pochówku podejmował Zarząd Wojewódzki ZBoWiD, a obecnie taką decyzję na pochówek wydaje Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych. Koszty pogrzebu (w tym także miejsca) oraz ustawienia nagrobka wg ujednoliconego wzoru ponoszą rodziny zmarłych. Zgodnie z w/w zarządzeniem przygotowaniem i zagospodarowaniem kwatery zajmował się Zarząd Wojewódzki ZBoWiD. Do istniejących mogił są obecnie dochowywane małżonki/małżonkowie osób zmarłych za zgodą pisemną związku. Istniejące Kwatery Kombatantkie na Cmentarzu Centralnym (2 kwatery- łącznie ponad 500 mogił) to symbol uhonorowania patriotów, którzy udokumentowali umiłowanie ojczyzny w walce zbrojnej o wolność i niepodległość Polski. Nie są to groby wojenne. Zgodnie z ustawą o grobach i cmentarzach wojennych Dz. U z 1933 r. poz.311 art.1.1. „groby wojennymi w rozumieniu ustawy są groby i miejsca spoczynku:

- 1) poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego;
- 2) osób wojskowych, poległych lub zmarłych z powodu działań wojennych, bez względu na narodowość;
- 3) sióstr miłosierdzia i wszystkich osób, które, wykonując zlecone im czynności przy jakiegokolwiek formacji wojskowej, poległy lub zmarły z powodu działań wojennych;
- 4) jeńców wojennych i osób internowanych;
- 5) uchodźców z 1915 r.;

- 6) osób wojskowych i cywilnych, bez względu na ich narodowość, które straciły życie wskutek represji okupanta niemieckiego albo sowieckiego od dnia 1 września 1939 r.;
- 7) ofiar niemieckich i sowieckich obozów, w tym cmentarzyska ich prochów;
- 8) osób, które straciły życie wskutek walki z narzuconym systemem totalitarnym lub wskutek represji totalitarnych lub czystek etnicznych od dnia 8 listopada 1917 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

Groby rodzinne, chociażby w nich były umieszczone zwłoki osób, wymienionych w ust. 1, nie są grobami wojennymi."

Tym samym groby te nie są objęte opieką tak jak groby wojenne. Administrator cmentarza tylko interwencyjnie podejmuje działania mające na celu podsypanie zapadniętych mogił po ulewach czy utrzymywanie porządku wokół kwatery. Dotyczy to wszystkich wydzielonych kwater tj. zasłużonych, kombatanckiej, pionierów, wojskowej, ruchu robotniczego, wyznania mojżeszowego itp. Opieka nad tymi grobami należy do rodzin osób zmarłych.

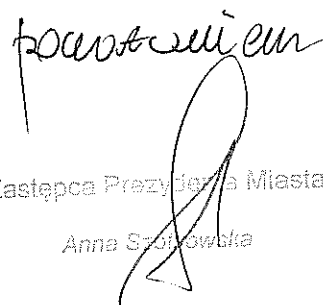
Jednocześnie informuję, że w 2021 r. (również w latach ubiegłych) otrzymano dotację od Wojewody Zachodniopomorskiego na grobownictwo wojenne w wysokości 90.000 zł. Stałą opieką objęta jest kwatera wojenna oraz kwatera jeńców polskich i belgijskich.

Informuję, że nie ma powołanych społecznych opiekunów grobów wojennych ponieważ opieka nad nimi należy do Państwa. To Skarb Państwa ponosi koszty utrzymania grobów i cmentarzy wojennych. Natomiast młodzież szkolna przed Dniem Wszystkich Świętych licznie odwiedza cmentarz i sprząta mogiły opuszczone i zaniedbane. Kwatera wojenna i kwatera jeńców belgijskich mają ujednolicone nagrobki. Podobnie kwatera zasłużonych, ruchu robotniczego, Pionierów i obie kwatery kombatanckie. Groby żołnierzy polskich zlokalizowane poza tymi kwaterami mają nagrobki wybrane przez rodziny i to rodziny decydują o wzorze tych nagrobków. W nawiązaniu do pytania o zamiary usunięcia grobów komunistycznych działacze wskazują, że nie ma podstaw prawnych, aby wystąpić o zgodę na ekshumację. Ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych wyraźnie określa kto może ubiegać się o wydanie zgody na ekshumację. Administrator cmentarza nie ma takich uprawnień. Tylko występując na drogę sądową można ubiegać się o wydanie zgody na ekshumację, ale nie jest to jednoznaczny wskaźnik otrzymania takiej zgody. Sąd może rozpatrzyć taki wniosek negatywnie ze względu na upływ czasu i wydaną wcześniej zgodę na pochówek w wydzielonej i wyróżnionej kwaterze.

Poniżej przedstawiam listę grobów wojennych:

1. Cmentarz wojenny na Cmentarzu Centralnym
  - kwatera wojenna - 370 żołnierzy Wojska Polskiego i 3.399 żołnierzy Armii Radzieckiej (w tym 596 zidentyfikowanych),
  - kwatera wojenna - 33 jeńców belgijskich, 6 jeńców Wojska Polskiego,
2. Cmentarz wojenny - 244 jeńców francuskich – XIX w. – brak identyfikacji,
3. Mogiła zbiorowa - 7 żołnierzy Wojska Polskiego z 1945 (Cmentarz Komunalny w Dąbiu),
4. Mogiła zbiorowa - 3 znanych żołnierzy walk niepodległościowych (po 1945 r.) Bojowego Oddziału Armii + 3 symbolicznie (pochowani w nieokreślonym miejscu na Cmentarzu Centralnym).

2

Zastępca Prezydenta Miasta

Anna Szotkowska